

Om Randers Latinske Skoles læseplan 1630.

I Randers Statsskoles 450 års jubilæumsbog fra 1992 beskriver lektor Svend Hill-Madsen i afsnittet "Skolen fra oprettelsen til slutningen af 1600-tallet" på side 29 -30 skolereformen af 1604. Denne reform bliver justeret igen i 1630, og i den forbindelse har Hill-Madsen i Danske Kancellis arkiv i Rigsarkivet fundet Århus-bispens optegnelser om Randers Latinskoles læseplan.

Den er udfærdiget som et egentligt ugeskema.

Ugeskemaet for sommerhalvåret for øverste klasse ser således ud:

Som det fremgår af skemaet startes der kl. 6 om morgenen med en længere pause om middagen, hvorefter undervisningen igen starter kl. 2 eftermiddag

<i>Tabula Lect. - classis sup.</i>	
<i>Scholæ Rhandrusiensis</i>	
	(man)
Hora 6	Logica Bartholini.
9	Rhetorica Barth.
2	Ciceronis Epistolæ.
4	Prosodia et Virgilius
	(tirs)
	Eadem præleguntur et exercetur Stijlus.
	(ons)
6	Lectiones Prælectæ memoriter recitandæ.
9	Catechismus Luth.
	(tors)
6	Gramm. Gr. Clenardi.
9	Gramm. Lat. Dionysii.
2	N. Test. Græcum.
4	Phocijllides.
	(fre)
	Eadem præleguntur et exercetur Stijlus.
	(lør)
6	Prælectæ Lectiones memoriter recitandæ.
9	Explicatur Evangelium.

Mandag morgen startes med Casper Bartholins Logik = læren om det rette sproglige argument og Retorik = læren om den rette og smukke formulering. Derefter Ciceronis Epistolæ = Ciceros breve. Prosodia = ords rette udtale. Virgilius = Virgils digtning.

Tirsdag: Eadem prælegunter et exercetur Stijlus = Det samme forelæses og der øves stilskrivning.

Onsdag: Lectiones Prælecta memoriter recitandæ = De forelæste lektioner fremsiges efter hukommelsen. Catechismus Luth.= Luthers Katekismus.
Resten af onsdag er skemafri. De ældste disciple er løbedegne og skal ud for at undervise bønderbørn.

Torsdag: Gramm. Gr. Clenardi= Clenardis Græske Grammatik.

(Bogen findes i samlingen, men er først indgået i denne 1833 som foræring af pastor Gunløgsen Briem i Kousted. Så det er ikke det eksemplar, som blev brugt i 1630.)

Gramm. Lat. Dionysii.= Jens Dinesen Jersins Latinske Grammatik, som for første gang nogensinde forklarer en grammatik på dansk.

N. Test. Græcum =Det nye Testamente på græsk. (Den findes i samlingen og det er meget sandsynligt det eksemplar, som blev brugt 1630. Bogen bliver omtalt senere i artiklen.)

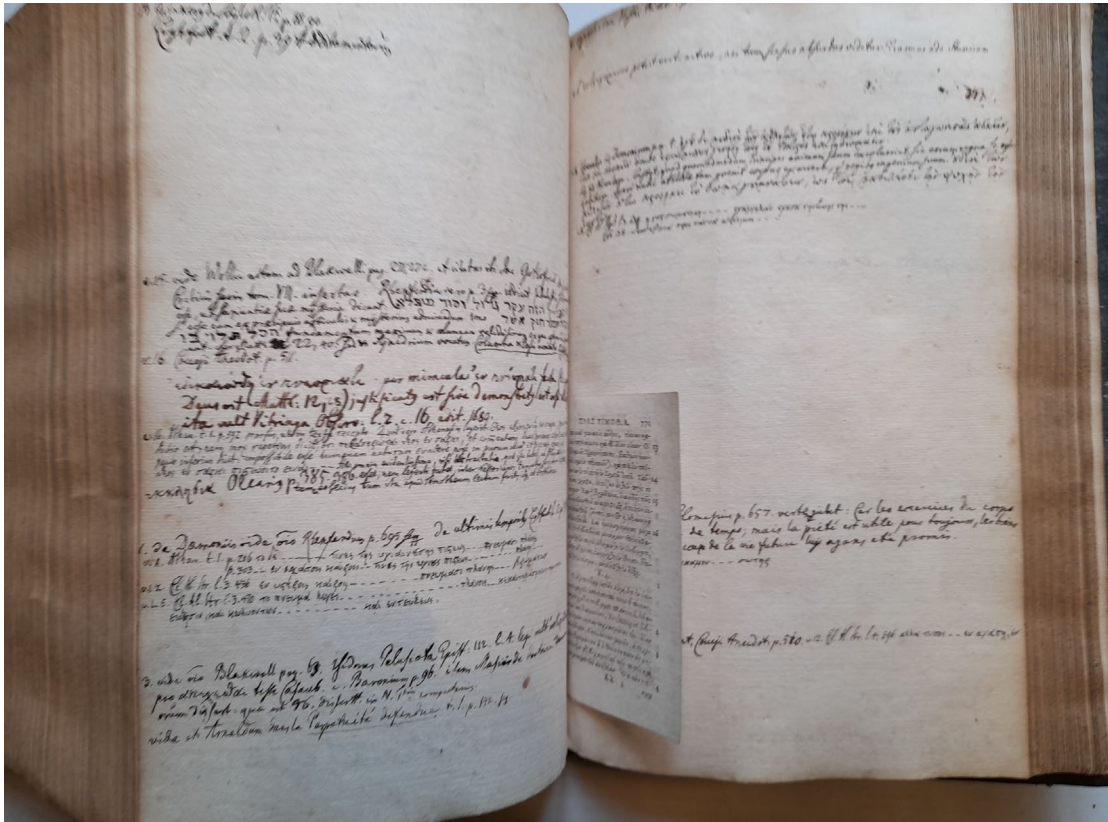
Phocijllides = den græske digter Phokylides fra Miletos digte gennemgås.

Fredag: Eadem prælegunter et exercetur Stijlus = Det samme forelæses og der øves stilskrivning.

Lørdag: Lectiones Prælecta memoriter recitandæ = De forelæste lektioner fremsiges efter hukommelsen. Explicantur Evangelium = Evangeliet forklares.

Det nye Testamente på græsk, en studieudgave fra 1629.

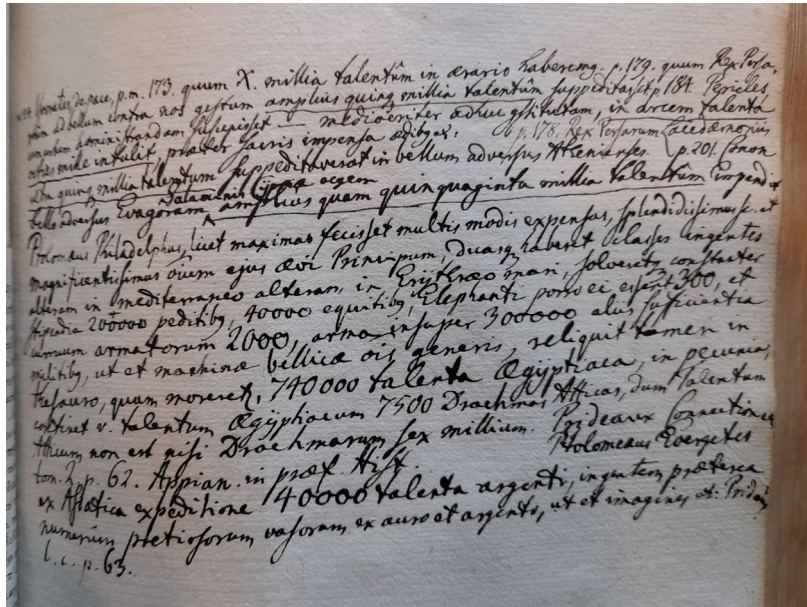
Novi Testamenti, Det nye testamente på græsk udgivet af Robert Stephanus. Den udkom første gang i 1550. Denne udgave er fra 1629. Som det omtales ovenfor er der sikkert tale om det eksemplar, som indkøbtes for at opfylde læseplanens krav. Bogen har så fulgt skolen i næsten 4 hundrede år og har nr. 424 i Flemmers katalog.

Stephanus var den første der inddelte Det nye Testaments tekst i vers. Hans søn Henricus Stephanus overtog faderens trykkeri, og Appianus romerske historie er en udgivelse fra hans trykkeri. Den findes også i skolens samling

Novi Testament, som ses ovenfor, er gennemskudt med hvide blade, på hvilke der er mange annotationer foretaget af hørerne og rector. Selve den trykte tekstsider fylder ikke meget i forhold til de hvide sider.

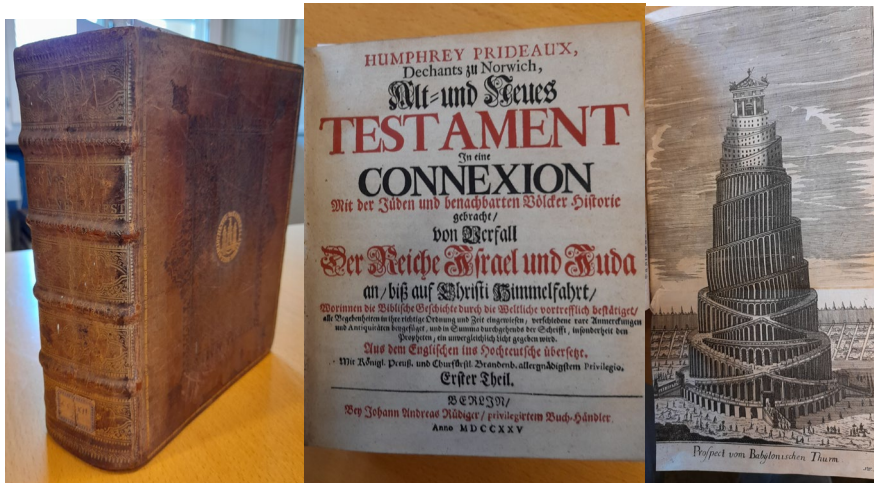
Nu kunne man jo tro, at annotationerne indeholder henvisninger og kommentarer af rent nyttestamentlig indhold, men det er ikke tilfældet.

Der er en hel del henvisninger til andre forfattere, blandt andet nævnes en tysk philolog Jacob Rhenferd 1654-1712, en engelsk philolog John Lightfoot 1602-1675, en engelsk philolog George Blackwell - 1608. Ligeledes nævnes et par antikke personligheder Ptolemæus Philadelphus, Ptolemæus Evergetes og den græske forfatter Appianos fra Alexandria. Det viser desuden, at annotationerne er fortsat op i det næste århundrede.

En meget interessant henvisning til Humphrey Prideaux.

Humphrey Prideaux: Alt-und Neues Testament in eine Connexion mit der Juden und benachbarten Völcker Historie gebracht. Berlin 1725

Denne bog står stadig i biblioteket og har nr. 1218 i Flemmers katalog